

خبرها

شیخ بهایی بعد از ماه رمضان پخش می‌شود
مجموعه تلویزیونی «شیخ بهایی» به کارگردانی شهرام اسدی بعد از پایان ماه مبارک رمضان از شبکه اول سیما روی آنتن می رود. کارگردان مجموعه «شیخ بهایی» یا همان «آشتیانه سیمین» در این باره به خبرنگار مهر گفت: «مجید انتظامی و بهنام خاکسار به ترتیب نیمی از کار ساخت موسیقی و جلوه‌های ویژه مجموعه را به پایان رسانده‌اند. طبق مذاکراتی که انجام شده قرار است این مجموعه بعد از پایان ماه رمضان از شبکه اول سیما پخش شود.»
شهرام اسدی در ادامه افزود: «اخیراً نگارش فیلمنامه «کی برای آخرین بار سرت را روی تنت داشتی» را به پایان رسانده و قصد دارم کارگردانی این فیلم سینمایی را هم خودم انجام دهم. برای تهیه آن هم مذاکراتی انجام شده، ولی چون هنوز هیچ چیز قطعی نیست، ترجیح می‌دهم حرفی نزنم. مضمون این فیلم عشق زمینی و عشق آسمانی است.»

تئاتر ۴ در سیما

تهیه‌کننده «تئاتر ۴» گفت: «۱۰ تله‌تئاتر برای پخش از این برنامه آماده و مراحل فنّی آن پشت سر گذاشته شده‌است و با پایان ضبط مباحث کارشناسی این آثار، اکنون در تدارک انجام مصاحبه درباره آنها هستیم. شهرام زرگر در گفت‌وگو با خبرنگار سروس تلویزیون خبرنگارزاری دانشجویان ایران (ایبنا)، افزود: مباحث کارشناسی سه قسمت از برنامه، سال گذشته تهیه و تحویل آرتیستو شد و ۷ قسمت دیگر، آخرین مراحل آماده‌سازی فنّی را پشت سر می‌گذارد. به گفته وی، اکنون خلاصه تله‌تئاترهایی چون «در پوست شیر»، «ابازرس وارد می‌شود»، «خانه عروسک»، «سوء تفاهم»، «پول» و «همه پسران من»، «قصیه ارباب و پنهانپسر»، «جان گابریل بورگسن» و «دشمن مردم» آماده پخش است. این تهیه‌کننده درباره بحث‌های کارشناسی «تئاتر ۴» اظهار کرد: مجری-کارشناس برنامه، محمودرضا رحیمی مدرس تئاتر دانشگاه آزاد است که در هر قسمت «تئاتر ۴» با دو کارشناس گفت‌وگو می‌کند که در برخی از قسمت‌ها کارگردانی تله‌تئاتر مورد بررسی است. زرگر از پروفیسور احمد کامیابی، حسین فرحبی، دکتَر قادری، مهرداد رایانی مخصوص، کیومرث مرادی، حسن ملکی، ناصر کامکاری، آرش دادگر، همایون علی‌آبادی، سعیداسدی و منصور ایرامچی، رضا سرور و شیره لروستانی به عنوان کارشناسان برنامه نام برد. وی هدف از ساخت «تئاتر ۴» را مروری بر تله‌تئاترهای پخش شده از صدا و سیما، پس از پیروزی انقلاب اسلامی، ذکر کرد. تهیه‌کننده «تئاتر ۴» درباره چگونگی پخش این تله‌تاترها اظهار کرد: مدت زمان هر قسمت از برنامه، ۱۸۰ دقیقه‌است که نیمی از آن به پخش تله‌تئاتر نیمی دیگر به بررسی آن اختصاص دارد. زرگر در پایان «تئاتر ۴» را پس از «سینما چهار» و «سینما و ماوراء» از طولانی‌ترین برنامه‌های شبکه چهار دانست.

روزی که خواهیم مرد در دست تدوین

فارس: سریال «روزی که خواهیم مرد» به کارگردانی «محمدرضا اعلامی» و تهیه‌کنندگی «سیدامیر سبزه‌زاده» برای شبکه تهران هم‌اکنون در حال تدوین است. سریال تلویزیونی «روزی که خواهیم مرد» تاکنون در ۴۸ لوکیشن تهران انجام گرفته و نیز نگارش ۱۵ قسمت از این پروژه به اتمام رسیده‌است که در کنار آنها مراحل تدوین، صداگذاری، ساخت موسیقی و تیتراژ آن به طور همزمان در موسسه فرهنگی-هنری بط در حال انجام است. در این مجموعه تلویزیونی که با مضمون اجتماعی ساخته می‌شود، بازیگرانی چون «دانیال حکیمی»، «حسن پورشیرازی»، «فقیه سلطانی»، «جواد رضویان»، «رضا فیض نوروزی»، «لیوک میرزایی»، «لیلا بلوکات»، آتش تقی‌پور»، «بهینة کیمیایی»، «حسین خانی‌بیک»، «مهرداد ضیایی»، «علی صالحی» و... به ایفای نقش می‌پردازند.

«آمتیسی»

مهر: فیلم تلویزیونی «آمتیسی» به کارگردانی مهران برومند در سینمافیلم تولید شده و به‌زودی از یکی از شبکه‌های

تلویزیون پخش می‌شود. داستان فیلم تلویزیونی «آمتیسی» از جایی شروع می‌شود که پسری به نام آرش لوحی را پیدا می‌کند که به‌ربوط به آمتیسی دختر هوشنشره آخرین پادشاه ماد است. لوح حاوی مطالب تاریخی تعیین‌کننده‌ای است، به همین دلیل خواننده بسیاری در ایران و خارج پیدا می‌کند. رضا رویگری در نقش بازرگان یهودی انگلیسی‌الاصل به طمع لوح به ایران می‌آید و در برخورد با لاله اسکندری بازیگر نقش آمتیسی یک بار دیگر تاریخ را زندگی می‌کند. آنچه در لوح آمتیسی تنظیم شده، قدمت ایران را به پیش از سال‌های پیاورده ویدئوهای او در داستان رقم می‌زند. «آمتیسی» نخستین ساخته مهران برومند است که کارخود را در سینما و تلویزیون با دستپاچی کارگردان شروع کرد. وقایع فیلم هم در لوکیشن‌هایی رخ می‌دهد که مجید میرفخرایی آن را در منطقه خجیر در شمال شرقی تهران طراحی کرد. تهیه‌کنندگی این فیلم بر عهده محسن حقیقت‌جو است و آرش عاصفی، محسن زهتاب و ناصر آشوری دیگر بازیگران «آمتیسی» هستند.

آن روزها که ایده نگارش و ساخت مجموعه‌ای به

نام «شهریار آخرین سلطان عشق» درباره «طیب» شاعر

نوازنده چیره‌دست و عارف کهنسال ایرانی «محمدحسین شهریار» در ذهن سیاستگزاران رسانه ملی نضج می‌گرفت، کمتر کسی از ایشان گمان می‌کرد روزی برسد که کارگردان آن اثر در روزهای پایانی که دیگر از دست هیچ کس کاری ساخته نیست اعلام کند «امیدوار است فیلمش آذری زبان‌ها را صاحب حس خاصی بکند.»!

این اعتراف کارگردان سریال شهریار که پیشاپیش «تصور می‌کند متخصصان شعر و شاعری به فیلم ایرادهایی بگیرند و از زاویه خاص خود شخصیت‌ها را مطالعه کنند!» - در صورتی که معنای جمله را آنجا که باشم- ترجمه پنهان این حقیقت تاسف‌بار است که ادیبان، شاعران و به احتمال قوی دست‌اندرکاران ادبیات و تاریخ ادبیات نیز نپایستی منتظر تماشای اثری درخور توجه درباره «ترک پارسی گوی» معاصر بمانند و نهایتاً با توجه به شواهد و قرائین و شنیده‌ها می‌توان اینگونه نتیجه گرفت که: «این بار هم

نخستین - از جمله اعلام ساخت اثری بزرگ به نام «شهریار» در کنفرانس سران کشورهای اسلامی توسط رئیس وقت سازمان- و صرف میلیون‌ها تومان پول با در مسیر متوسط و دون متوسط گذاشت و به آخر رسید.»

■ ■ ■

همه ما می‌دانیم که آقای کمال تبریزی می‌تواند و باید بتواند به مدد تجربیات گذشته‌اش داستانی را در سیزده یا بیست و شش قسمت درباره نوجوان تبریزی روایت کند که در چهارده سالگی به سودای طبابت به تهران پس از کودتا آمد. عاشق شد. در تبعید به سوادای ساختن انقلابی عظیم در روح و روان گشته، در میانسالی اوج گرفت و خانه‌اش مسقط‌الراس شعرا و ادیبان و هنرمندان و دانشمندان بزرگ ایرانی از هدایت و نیما تا صبا و سایه و شترودی و... بود و سرانجامش شکستن بت‌های پنج‌گانه موسیقی و شعر و... و قدم گذاشتن به جاده عرفان و نهایت مرگ در غربتی عجیب... که‌آن زندگی چنین مرگی را شایسته بود و تمام.

آقای تبریزی می‌تواند و باید می‌توانست لاقل به خاطر شهریار که قسمت اعظم عمر و جوانی‌اش را در تهران سپری کرد و پیش از آمدنش به تهران فارسی را به شیرینی، ترکی و عبری و فرانسه حرف می‌زده، در مرگنذر روایت قصه شهریار نه تنها آذری زبان‌ها که فارس‌ها را هم صاحب آن حس خاص مورد نظر بکند. این حداقل انتظار از یک پروژه ملی آن هم درباره یک شاعر است که اهل قلم، اعم از شاعر و ادیب و متخصصین ادبیات را به طور نسبی راضی نگه دارد. شهریار در اوج قحطی ارتباط رسانه‌ای و در کوران «توطئه سکوتی» که دربراهش به اجرا گذاشته بودند به گفته خودش به مدد «بی‌سیم نسیم» توانسته بود با آثار درخشانی چون نبرد «استالینگراد»، «نامه به اینشتین»، «ملاقات استاد»، «حیدر بابایه سلام»، «حالا چرا؟» و «علی ای همای رحمت» تا اندازه‌های یک شاعر ملی و جهانی خود را بالا کشیده و معروف خاص و عام کند، همان‌طور که توانسته بود کم «کتل خاکی» گمانم را به شهرت «اورست» برساند و حالا پس از آن همه سال این اوج کج سلیقگی و ناتوانی است که اثری درباره چنین مردی قابل عرضه به مخاطبان او در سراسر سرزمین‌های ترکی و فارسی اعم از افغان و تاجیک و پاکستانی و هندی و ترکی و آذربایجان این سو و آن سوی درس (همه مخاطبان اشعار شهریار در اقصای عالم نبوده و در حد یک سریال متوسط ایرانی تنزل رتبه یافته و تنها قادر به ایجاد «حس خاصی در آذری زبان‌ها» بشود.

دست‌اندرکاران رسانه ملی پیش از ساختن هر پروژه بزرگ دیگری نخست باید دلایل تنزل این آرزوها و چشم‌اندازها را- به مدد تحقیق و پژوهش بدون اغراض- بفهمند. دلایل پیدا و پنهان، پشت پرده و روشن، تنگ نظری‌ها، رفیق‌بازی‌ها و دادوستدها عامل عدم حصول به مقصودند.

هم ما، هم آنها و هم تمام مردمی که- خواسته و ناخواسته- همراه در قبض مصرفی خود مبالغی به رسانه ملی می‌دهند بایستی بدانند چرا سرمایه‌هایشان به تعبیر رویاهایشان مدن نمی‌کند. دیدن فیلم‌ها و سریال‌های بزرگ درباره مردان بزرگ ایرانی آرزوی مردم ایران است.

نگارزنده ضمن آنکه متواضعانه می‌پذیرم متهم به پیش‌داوری عجولانه و احتمالاً غیرمنصفانه درباره اثری هستیم که هنوز به تماشا گذاشته نشده‌است، می‌کوشم اکنون که کار به اتمام رسیده با تشریح بخشی- نامالایمانی که در طول همکاری با این پروژه عذاب‌آور متحمل شده‌ام ذهن خواننده محترم و برخی دوستان و حقیقت‌جویان اهل پیگیری و پرسش را که اغلب از نتیجه فیلمنامه شهریار می‌پرسند روشن نموده و تنها یک دلیل کوچک از مجموعه دلایل این سقوط را واکاوی کنم و در پایان پاسخی هم به اظهارات آقای کمال تبریزی در شوق سوم مرداد ارائه نمایم. من به عنوان نخستین نویسنده فیلمنامه «شهریار» زمانی این کار سخت را آغاز کردم که کمی پیشتر آقای محرم زینال‌زاده با چند صفحه نوشته قصد داشت مسئولین محترم سینمافیلم را مجاب کند در یک فیلم نود دقیقه‌ای، «حیدربابا»- منظومه جذاب، بی‌بدیل و جاودانه محرم شهریار- را به فیلم تبدیل کند.

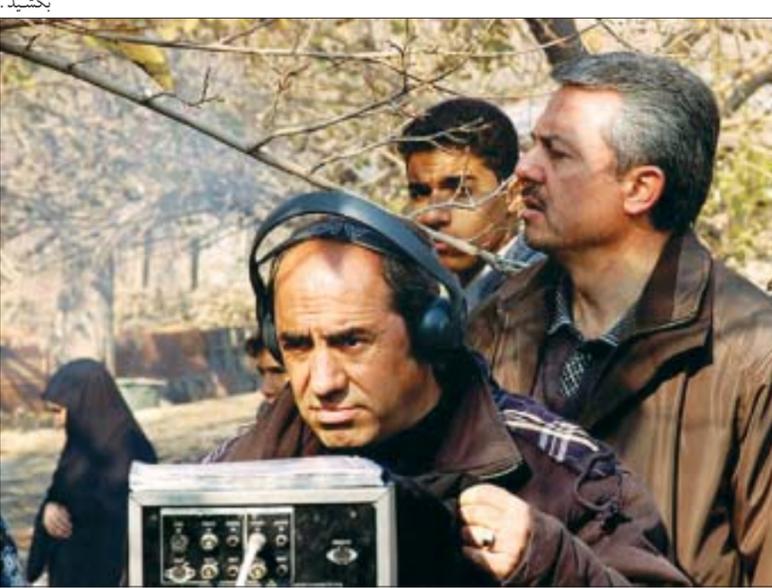
مسئولین سینمافیلم به تبع سیاستگزاران اصلی رسانه

قلوب و بیرون

«**عرض حالی به عموم، نه مدعی العموم» در حاشیه سریال «شهریار»**

دلایل پیدا و پنهان

علیرضا نادری*

شروع کار بود، بازیگرانش را لیست کرده و با برخی شان مذاکرات اولیه هم کرده بود. مکان‌های فیلمبرداری را معلوم کرده و سراسیمه آغاز بود. برندن و آوردند و او در طول این همه وقت حتی یک‌بار از هیچ‌کس چیزی جز آنچه فکرش را می‌کرد نشنید. حتی یک بار تردید هم نکردند و گوشه‌ای از آنچه می‌خواستند عملی کنند با او در میان نگذاشتند.

چند نفر از مردان شریفی که همزمان با زینال‌زاده در طبقات دیگر ساختمان با آنها در حال مذاکره بوده‌اند حاضرند فیلم‌ها بدهند که چه شنیده‌اند و آنها در پاسخ به آن پیشنهاد داد، چه گفته‌اند؟! پس از چند ماه روزی زینال‌زاده گفت گزیننه بعدی‌شان آقای کمال تبریزی است گفتم تردید نکن!

ایشان هم نمی‌پذیرد. من نه آقای کمال تبریزی را می‌شناختم و نه هنوز می‌شناسم فیلم‌هایشان را کما بیش دیدم و براساس فیلم‌هایشان به زینال گفتم: تردید نکن، نمی‌توانند متقاعدش کنند.

ولی شد آنچه حتی خیالش هم نشدنی بود. من نمی‌دانم چطور شد؟ چرا شد و چگونه شد؟ و اصولاً از طرح این تاریخچه مقصودی دیگر دارم که منحصراً به بررسی دلایل پذیرش آقای تبریزی نیست. که البته این انتخاب و پذیرش از سوی ایشان بسیار بحث‌انگیز و محل مناقشه بود، هست و خواهد بود. آنچه از این پس به طور مختصر به آن می‌پردازم به طور خلاصه برخوردی است که در درجه اول با فیلمنامه می‌آید و پس از آن با فیلمنامه نویس اتفاق افتاده است. اتفاقی که پس از ماجرای کارگردانی درباره فیلمنامه به وقوع پیوست، چیزی است که تا ابد آن را فراموش نخواهم کرد. اینکه چرا فیلمنامه فراهم آمده از آن همه زحمت و حرارت یکسره نادیده انگاشته

شد، موضوعی است که به گمان من تحلیل آن به سطح نوع مناسبات موجود در سازمان‌ها و تاسیسات فرهنگی‌ها را مشخص و معلوم می‌کند و همزمان ادعاهای مردان موثر در فرهنگ و هنر این سرزمین را با چالش‌ی جدی مواجه می‌سازد. شرح ماجرا را بشتنوید، بامن هم عقیده خواهد شد.

نکته
<p>۱- شهریار در اوج قحطی ارتباط رسانه‌ای و در کوران «توطئه سکوتی» که درباره‌اش به اجرا گذاشته بودند به گفته خودش به مدد «بی‌سیم نسیم» توانسته بود با آثار درخشانی چون نبرد «استالینگراد»، «نامه به اینشتین»، «ملاقات استاد»، «حیدر بابایه سلام»، «حالا چرا؟» و «علی ای همای رحمت» تا اندازه‌های یک شاعر ملی و جهانی خود را بالا کشیده و معروف خاص و عام کند.</p> <p>۲- دیدن فیلم‌ها و سریال‌های بزرگ درباره مردان بزرگ ایرانی آرزوی مردم ایران است.</p>

دست «آقای مهدی سجاده‌چی» خبری بوده که من نخست آن را باور نکردم. طی تماسی با نویسنده محترم مطمئن شدم که خیر صحت دارد و حالا فیلمنامه من فدای خواسته‌ای مبهم شده و به عنوان فیلمنامه‌ای که اعلام رسمی فیلمنامه می‌شود، فیلمنامه‌نویس یکجا کنار گذاشته‌اند.

اینکه فیلمنامه‌ای آن‌گونه که شرح آن رفت با پژوهش و تحقیق فراوان و تایید مشاوران متعدد با نام و بی‌نام سینما فیلم و نیز داوری عده‌ای از کارشناسان و شهریارشناسان نتوانسته نظر مسئولین و دست‌اندرکاران و احتمالاً کارگردان محترم را جلب کند آن‌جا که آن را کنار گذاشته‌اند، خود به خود این پرسش را پیش می‌آورد که نویسنده جدید باید چگونه و طی چه مدت و با صرف چه مقدار انرژی و توان، موفق به جلب نظر دست‌اندرکاران بشود. و آیا اصولاً این کار چقدر ضروری و شدنی است؟ زمانی که چنین پرسشی را با نویسنده جدید- آقای سجاده‌چی- مطرح کردم پاسخی شنیدم که چون «تعبیرخواب پای خواب رفته» برابرم سخت و دشوار آمده و متحیر شدم. ایشان گفتند که من فیلمنامه را «نوشته‌ام و هم اکنون مشغول بازنویسی آن هستم» حقیقتاً حیرت کردم! مگر چند وقت است؟ چه زمان دست به کار شده‌اید؟ سه چهار ماه! طی سه چهار ماه که نمی‌شود این قدر پیش رفته باشید، و آخر چطور ممکن است؟ می‌دانستم ممکن نیست. در این مدت کم حتی یک‌بار هم نمی‌شود «دیوان شهریار» را

واکاوئ کنید و از دل آن داستان زندگی صاحبش را بیرون بکشید. رتم به وادی شک و تردید. . . اینها چطور توانسته‌اند آن همه کار را در این مدت کوتاه انجام بدهند؟

گفتمم آقا! جسارتاً! پخته‌خواری که نکرده‌اید؟ نکند از آن همه رنج و عذاب ما برای خودتان گنج درست کرده باشید!

نکند فیلمنامه مرا دستمایه فیلمنامه دیگری کرده‌اید، نکند. . . پاسخ این بود، «من نوشته شما را حتی ورق هم نزده‌ام چه رسد به آنکه خوانده باشم.»

نمی‌دانم این چه مایه فخر و مباهات بود که هم نویسنده و هم کارگردان محترم به دفعات بر این نکته پافشاری داشتند! که ما فیلمنامه تهیه‌شده را نخوابانیم!». آقای زینال‌زاده نقل می‌کند در جلسه چاره‌جویی در سینمافیلم در حضور تهیه‌کننده و دیگران از آقای تبریزی پرسیدم فیلمنامه نادری را خوانده‌اید؟ گفتند، نخیر! گفتمت خب بخوانید، چرا نمی‌خوانید؟ اگر خواندید و خوشتان نیامد من همه حرف‌های خودم را پس می‌گیرم. . . از خودم می‌پرسم: آیا حقیقتاً نخوانده بودند؟ یا خوانده بودند و انکار می‌کردند؟ و اساساً چرا؟ مگر من چه نوشته بودم که خواننده مردود بود؟ و آیا آنها می‌توانستند مسیر رفته شده توسط ما را دوباره و در چنین زمان کوتاهی بروند؟ محال است!

نویسنده محترم آقای مهدی سجاده‌چی برای اثبات ادعای خود مبنی بر اینکه هیچ استفاده‌ای از فیلمنامه نخستین نکرده، چند قسمت اولیه فیلمنامه خودشان را برای من ارسال کرده و اتفاقاً من آن را به دقت خواندم و بی‌هیچ پرده پوشی و طاهرسازی‌ای تاسف خودم را به مسئولین سینمافیلم ایراز کردم. حتی به یکی دوفتر از آقایان مشاورین که حالا مدیرانی بودند زنگ زده و قضیه را گفتم، از آنها هم کاری ساخته نبود، هیچ‌کس نتوانست یا نخواست حتی برای یک لحظه به همه فرمان یک درنگ کوتاه بدهد و بپرسد دارید چه می‌کنید؟ چون کسی چیزی نگفت و نپرسید، فیلمنامه ساخته شد و هم‌اکنون تصاویر ضبط شده در استودیو در حال تدوین است و فیلم به زودی پخش خواهد شد. «بدا» به حال ما که شکست خوردیم و خوشا به حال آنها که موفق شدند!

اکنون که کار به پایان رسیده اخباری گفته و شنیده می‌شود که حرف و حدیث‌های تازه‌ای است کارگردان محترم شهریار در مصاحبه‌ای تحت عنوان «تبریزی نگران شهریار» در شرق شماره ۸۱۷ تاریخ سه مرداد نکته ظریفی درباره فیلمنامه گفته‌اند که گمان می‌کنم ماجرای طولیل‌المدت ما و سینمافیلم را وارد فاز جدیدی کرد.

ایشان در پاسخ به پرسشی درباره فیلمنامه این‌طور گفته‌اند:

«فیلمنامه در ابتدا و در مرحله نگارش دچار اشکالات عدیده‌ای بود که هنگام مطالعه حیرت کردم. ولی پس از کار فراوان و ایجاد تغییرات بنیادین در آن، فیلمنامه برای ساخت مورد استفاده قرار گرفت.»

متأسفانه من نفهمیدم مقصود ایشان از «فیلمنامه» کدام نوشته است؟ اگر فیلمنامه جایگزین را می‌گویند که آقای «سجاده‌چی» نوشتند و ایشان حیرت کردند و بعد بازنویسی و دچار تغییرات بنیادین گشت که خب طبیعی است بیشتر هم عرض کردم در چنان فرصت کم، همت به کاری بعید گماشتم از خورمندی به دور بود.

اما من بر این گمانم که مقصود آقای تبریزی این فیلمنامه نیست چون نمی‌شود در مرحله نگارش قصه‌ای باشی و بعد موافق خواندش دچار حیرت بشوی!

و اما اگر مقصود آقای تبریزی از «فیلمنامه» نوشته نخستین و به قلم من است- که آرزو می‌کنم این‌طور نباشد- آن‌راقت ماجرای جدیدی که بیشتر عرض کردم درست شده است که هرگز مباد زبیرا:

اولاً: ایشان در مرحله نگارش فیلمنامه- سال‌ها پیش- حتی خیال ساختن این سریال را هم در سر نداشتند این مرحله سال‌ها پیش بوده است.

دوماً: ایشان و نویسنده محترم به دفعات حتی در مقابل اصرار بر خواندن فیلمنامه استنکاف ورزیده و با پافشاری غیرقابل درکی از خواندن آن سرباز زدند.

سوماً: اگر ایشان فیلمنامه را خوانده و به هر دلیلی اعلام و ایراز آن را نه «صلاحت نداشتند»- اصولاً نه «حق» نه «اجازه» و نه «صلاحیت» ایجاد تغییرات اعم از سطحی و بنیادین «در فیلمنامه دیگری» را داشته‌اند. آقایان «نامبرده شأن و منزلتی اجل از چنین احتمالی دارند اما از آنجا که من در طول این پروژه به دفعات شاهد و ناظر انواع «چون» و «جفاهایی» غیرقابل توجیه بوده‌ام جسارتاً با فرض «جور» و چنان احتمالاتی درباره فیلمنامه منجور به اعلام نظر شده‌ام و اصولاً پس از مدتی که پیگیری هایم هیچ ثمری نداشت همه چیز را چون خطراه‌ای تلخ در گوشه ذهن و قلبم بایگانی کردم. ولی حرف‌های آقای تبریزی و متعاقب آن پرسش و پیگیری برخی دوستان و یاران و اهل خانه که «این دیگر چه حرف‌هایی است؟» وادارم کرد به نوشتن این عرض حال!

در پایان برای نخستین بار در زندگی امیدوارم من اشتباه کرده باشم و آقایان همان‌طور که پیشتر مدعی شده‌اند حتی سطری و کلمه‌ای و بهره‌ای از «فیلمنامه» نخوابند کنار گذاشته شده من در فیلمی به نام شهریار که به زودی پخش خواهد شد استفاده نکرده باشند.

به خاک با سر ناخن نوشته‌اند ما را

*نویسنده نخستین فیلمنامه شهریار

سال سوم ■ شماره ۸۳۷ *شرق*

گپ

با سعید نبی تهیه‌کننده مستند تحقیقات آبریان

نه ماه نفس گیر

مهربانو ابدی دوست

تهیه‌کننده مستند تحقیقات آبریان در گفت‌وگو با شرق گفت: از نظر تجهیزات زیر آب در حد بسیار ضعیفی حمایت می‌شویم.

مستند «تحقیقات آبریان» با پایان قسمت تصویربرداری «سوئیتپتربیا» و هیدرولوژی و هیدروبیولوژی وارد فاز ششم تولید خود شد.

سعید نبی تهیه‌کننده مجموعه مستند «تحقیقات آبریان» گفت: از نظر تجهیزات زیر آب در حد بسیار ضعیفی حمایت می‌شویم به طوری که شایسته برنامه‌ای با این حد وسعت از نظر موسوعی، مترپالی و جغرافیایی نیست.

سعید نبی گفت: «اسراف در استفاده از بهترین تجهیزات و حرفه‌ای‌ترین عوامل با ارقام واقعی و تأمین هزینه‌های زیاد و لازم در پروژه نیست بلکه اسراف در ساخت برنامه‌ای است بدون تأمین تجهیزات لازم، امکانات مورد نیاز و واجب برنامه، چرا که در این شرایط حق برنامه تصنیع شده و حق مطلب در برنامه ارائه نمی‌گردد و این در امر برنامه‌سازی بسیار ناپسند است. وی درباره تولید بخش «سوئیتربیا» گفت: تصویربرداری این قسمت به پایان رسیده است.

تهیه‌کننده برنامه فوق‌الطهار کرد: جنگ عراق با ایران موجب بروز بحران‌هایی شد و برخی از مردم به دریا و منابع آب به عنوان بهترین راه امرار معاش رو‌آوردند در نتیجه قایق‌ها، لنج‌ها و ترالره‌های صنعتی به طور روی‌روی‌ای به چرخه دریا وارد شدند، که این امر موجب اختلال در چرخه زندگی ماهی‌ها شد و حتی در مقاطعی تراکم آنها در واحد سطح، بسیار کاهش یافت.

نبی افزود: بعد مطالعه درباره آبریان در پروژه تحقیقاتی بعدی رسوب شناسی، داخل مبحث

هیدرولوژی و هیدروبیولوژی آب و بعد آسیب شناسی

و تراکم ماهی در مبحث «سوئیتربیا» تعریف شد.

وی در ادامه گفت: تحقیقات مبحث «سوئیتربیا» در دهه قبل آغاز شد ولی در سال ۷۶ به مدیریت واحد

و مکانیسم رسید.

کارگردان برنامه «سوئیتربیا» اضافه کرد: براساس این

پروژه، روی نقشه دریای عمان و خلیج فارس «ترانسکت»‌ها و ایستگاه‌هایی در نظر گرفته شده‌است و در هر فصل گشت‌های مختلفی با کشتی کلاس «فردوس» با تور ترال کف، برای تحقیق روی «CPUA» صورت گرفته و پس از انجام پژوهش‌های لازم در طول سال‌های مختلف، شناخت کافی از تعداد و گونه ماهی‌های مختلف به دست آمد که نتیجه این مطالعات به صیادان، اطلاعات کافی درباره مکان‌های مناسب و شیوه صحیح انجام صید و برداشت آبریان اقتصادی می‌دهد و اعمال روش‌های درست صید، در طول زمان، موجب بازتولید آبریان و حفظ ذخایر و چرخه طبیعی دریا می‌شود و این مسئله، تأثیر مستقیم

بر زندگی روزمره مردم منطقه و تمام صیادان دارد.

کارگردان این مستند افزود: از نظر علمی-تحقیقاتی ثابت شده است که ماهیان غیراقتصادی را می‌توان در کارخانه‌های صنعتی مربوط به ماهیان و آبریان استفاده کرد. ولی به علت فرهنگ‌سازی نشدن و بی‌اطلاعی صیادان و شرکت‌های صنعتی صید، پس از صید، این گونه آبریان دوباره به دریا ریخته می‌شوند که این مسئله «آبزیب‌سبستم محیطی دریا را فلج و نابود می‌کند. بنابراین در این قسمت سعی می‌کنیم با بیان مزیت‌های ماهیان غیراقتصادی در زمینه استفاده اقتصادی و صنعتی در کارخانه‌های تولید پودر ماهی و... فرهنگ‌سازی کنیم.

تهیه‌کننده و کارگردان این مستند افزود: در این برنامه تمام سعی خود را کردیم تا به آداب و رسوم قوم بلوچ بومی سواحل دریای عمان بپردازیم، این دریا را معرفی کنیم و آنچه که مردم سیستان و بلوچستان از دریا طلب می‌کنند را به تصویر بکشیم.

همچنین وی خاطر‌نشان کرد: فیلم مستند هیدرولوژی و هیدروبیولوژی به کارگردانی محمدجعفر باقری‌نیا در خلیج فارس به منظور بررسی وضعیت زیست محیطی و ویژگی‌های اکولوژیکی و همچنین تعیین وضعیت آلودگی محدوده آب‌های ایران از تنگه هرمز تا دهانه خورموسی که برای اولین بار در این محدوده دریایی و با بهره‌گیری از شناورهای تحقیقاتی تجهیزات مدرن آشناس نگاری و روش‌های استاندارد دره آزمایشگاهی انجام می‌شود به طوری که نتایج آن مورد

تایید گروه کارشناسان و متخصصان علوم دریایی سازمان ملل (UNCC) قرار گرفته است، با پایان تصویربرداری وارد مرحله مونتاژ شد. تهیه‌کننده تحقیقات آبریان در پایان از مرجان علیزاده‌نیا به عنوان نویسنده ساریوی «سوئیتربیا» و رضا تقوی، «امین راد و سبزهکار به عنوان تصویربرداران دو پروژه «سوئیتربیا» و «هیدرولوژی و هیدروبیولوژی» یاد کرد. لازم به ذکر است مجموعه تحقیقات آبریان در ۶ قسمت ۲۵ دقیقه‌ای با همکاری «اموسسه تحقیقات شیلات ایران» در گروه مستند شبکه ۴ سیما تولید و پخش خواهد شد. وی در پایان بیان کرد: در حال حاضر حسن نقاشی مراحل آخر تدوین کار مشاور دریایی و میکروئالمانی را انجام می‌دهد.